

4.8

Veileder til kontrollinstruks

Periodisk kontroll av kjøretøy - unntatt traktor

Generelt

Henvisning til krav eller forskrifter

Der kontrollinstruksen henviser til kravene eller forskriftene, legges blant annet følgende forskrifter til grunn:

- Forskrift om godkjenning av bil og tilhenger til bil (kjøretøy førstegangsregistrert i Norge fra og med 15. september 2012)
- Kjøretøyforskriften (gjelder kjøretøy/utstyr tatt i bruk etter 1.1.1995, bil registrert første gang før 15. september 2012)
- Krav til kjøretøy (gjelder kjøretøy/utstyr tatt i bruk før 1.1.1995)
- Forskrift om kjøre- og hviletid
- Forskrift om bruk av kjøretøy
- Forskrift om universell utforming av motorvogn i løyvepliktig transport mv.

Kontroll av kjøretøyets identitet

Identitetskontroll er svært viktig i forbindelse med PKK. Det er essensielt å forvise seg om at det er riktig kjøretøy som blir fremstilt for kontroll.

Kontrollen skal avbrytes dersom kontrolløren har sterk mistanke om, eller har konstatert, at det fremstilte kjøretøyet har feil eller falsk identitet. Kontrolløren må i slike tilfeller varsle Statens vegvesen og be bileier henvende seg til en trafikkstasjon.

Eksempel på slikt forhold er tydelig tegn på manipulasjon av det innslåtte understellsnummeret. Ved åpenbart kriminelle forhold bes kontrolløren også om å varsle politiet umiddelbart.

Kontroll av avregistrerte kjøretøy

Eier av kjøretøy kan selv avregistrere kjøretøyet sitt elektronisk uten at kjennemerkene innleveres til Statens vegvesen. Det kan derfor forekomme at kjøretøy som fremstilles til kontroll er avregistrert og dermed ikke har gyldig trafikksikring, til tross for at kjøretøyet har kjennemerkene påmontert. Vi anmoder derfor om at det undersøkes om kjøretøyet er påregistrert eller avregistrert før kontrollen påstartes. Denne informasjonen finnes både i innrapporteringsløsningene for kontrollsedler og på Statens vegvesen sine nettsider. Husk å ta av de ordinære kjennemerkene dersom det skal brukes prøvekjennemerker ved prøvekjøring.

Slitasjegrader på kjøretøy og fabrikantens toleranser

Periodisk kontroll er en «øyeblikkskontroll» som tar for seg tilstanden der og da. Kontrollen skal ikke si noe om fremtidig bruk, og skal ikke erstatte service og vedlikehold. Under denne kontrollen kan man derfor til en viss grad tillate slitasje utover fabrikantens slitasjegranser, siden fabrikantens slitasjegranser ofte må sees i sammenheng med kjøretøyets serviceintervaller. En kontrollør bør være oppmerksom på fabrikantens spesifikasjoner, men ikke utelukkende benytte dette i kontrolløyemed. Mange av kontrollmetodene innebærer en ren visuell kontroll der måling ikke er mulig uten demontering. Kontrolløren skal ved mange av kontrollpunktene bedømme om avvik har betydning for trafikksikkerheten på kontrolltidspunktet.

Det er en fordel om kunden blir informert om feil/mangler som ikke utgjør en mangelmerknad der og da, fortrinnsvis skriftlig. Dette kan gjelde eksempelvis slitte bremseklosser som ikke utgjør en mangelmerknad på kontrolltidspunktet.

Utstyr montert av fabrikant

Alt utstyr som er montert og som er omfattet av kontrollinstruksen skal kontrolleres, uavhengig av om utstyret var montert av fabrikant eller om det er ettermontert. Dette skal gjøres uavhengig av om det var krav til utstyret på registreringstidspunktet eller ikke.

Dersom bileier ønsker å fjerne utstyr i stedet for utbedring er utgangspunktet at kjøretøyet må fremvises på trafikkstasjon for eventuell godkjenning med tilhørende vognkortmerknad, dersom det var krav til dette utstyret på registreringstidspunktet.

Utstyr det ikke var krav til på registreringstidspunktet kan fjernes såfremt dette ikke medfører at kjøretøyet ikke lenger tilfredsstillende tekniske krav. Når det gjelder fjerning av elektrisk utstyr så anses det som fjernet dersom det er permanent bort-koblet, inkludert varselindikator.

Eksempler på utstyr som tillates fjernet uten at kjøretøyet må forevises trafikkstasjon:

Utstyr	Kjøretøygruppe	Registrert første gang til og med
Tilhengerfeste	Alle	Alle
Dekktrykkovervåkning	M1 *	31.10.2014
Dekktrykkovervåkning	Alle unntatt M1	Alle
Katalysator	Alle unntatt N1	31.12.1988
Katalysator	N1	30.09.1992
Tåkelys foran	Alle	Alle
Tåkelys bak	Alle	Alle

*) Campingbil og andre M1 som er bygd på basis av andre kjøretøygrupper (eks. N1) er fritatt for krav til system for dekktrykkovervåkning.

Oversikten er ikke uttømmende.

Eksempler på utstyr som krever forevisning trafikkstasjon for eventuell godkjenning og innføring i vognkort av at utstyr er fjernet/bortkoblet, er ABS-bremser og stabilitetssystem (ESP). Et av vilkårene for godkjenning er at det fremlegges dokumentasjon fra kjøretøyfabrikanten eller kompetent uavhengig laboratorium, som dokumenterer at kjøretøyet fremdeles tilfredsstillende tekniske kravene som lå til grunn ved registrering første gang. For ytterligere veiledning, ta kontakt med trafikkstasjon.

Feilaktig reparasjon og modifisering

Feilaktig reparasjon eller modifisering skal anmerkes på «ikke i samsvar med krav» dersom det ikke eksisterer en passende mangelmerknad på det aktuelle kontrollpunktet.

Feil/mangel som ikke er omfattet av kontrollinstruks

Det er kun oppsatte punkter i kontrollinstruksen som skal kontrolleres. Feil/mangel på kjøretøy ut over dette utgjør ikke mangelmerknad.

Kontrollmetoder som beskriver bruk av to personer

Flere kontrollmetoder er beskrevet slik at gjennomføring av kontrollen krever bruk av to personer. Det er tillatt å gjennomføre disse kontrollpunktene ved bruk av en kontrollør forutsatt at man oppnår en likeverdig kontroll av det kjøretøyet som kontrolleres. Vi viser i den forbindelse til innledningen i kontrollinstruksen.

For disse kontrollpunktene er det derfor ikke nødvendig å gjøre kontrollen eksakt slik det er beskrevet såfremt det benyttes utstyr og/eller metoder som sikrer at man oppnår det samme. Det er viktig å se kontrollmetodene og mangelmerkene i sammenheng ved utarbeidelse av alternative kontrollmetoder for disse kontrollpunktene. Alternative kontrollmetoder må derfor være utformet på en slik måte at de er dekkende for de mangelmerkene som faktisk kan ilegges ved det enkelte kontrollpunkt for det kjøretøyet som kontrolleres. De alternative kontrollmetodene fritar deg ikke fra å bruke pliktig utstyr der dette er beskrevet under kontrollmetode.

Det må ikke benyttes kontrollmetoder som krever at en bil løftes eller er løftet mens person sitter i bilen, dersom kjøretøyløfteren ikke er konstruert for dette.

Krav til bruk av kjørebaneløfter eller arbeidsgrav og krav til traversjekk

Kontrollinstruksen tar som utgangspunkt at gjennomføringen av PKK foregår på en kjørebaneløfter med traversjekk eller på en arbeidsgrav med traversjekk. Det er derfor krav om at kontrollorganene skal ha dette utstyret jf PKK-forskriften § 8 andre ledd bokstav b.

For kontrollorgan 01, som kun har godkjenning for å kontrollere kjøretøy med tillatt totalvekt opp til og med 3500 kg, anses kravet til traversjekk oppfylt dersom kontrollorganet har slitasjetester/«cross-check» og kanalløfter som en integrert del av kjørebaneløfter eller arbeidsgrav.

Enkelte kontrollorgan har med bakgrunn i et lite antall kjørebaneløfter ytret ønske om å utføre kun deler av kontrollen på kjørebaneløfter/arbeidsgrav.

For de kontrollpunktene der det er spesifisert under «kontrollmetode» at kjørebaneløfter eller arbeidsgrav skal benyttes, må kontrollen gjennomføres ved bruk av dette. Kontrollpunkter hvor dette ikke er spesifisert kan kontrolleres på annen egnet løfter. Dette gjelder eksempelvis kontroll av bremsesør, bremseklosser mv. Kontrollorgan som har behov for å dele opp kontrollen slik, må beskrive dette i kvalitetssystemet.

Etterkontroll

Ved etterkontroll skal det kontrolleres om reparasjonen er fullgodt utført og ikke har medført følgefeil. Dersom reparasjonen har medført følgefeil som ville utgjort mangelmerknad ved hovedkontroll, godkjennes ikke mangelmerknaden. Eksempler på dette kan være:

- Dersom bremseslange har blitt montert feil ved skifte av støtdemper.
- Dersom bremsevirkning som var ilagt med bedømming 3 ved hovedkontroll og resultat ved etterkontroll i utgangspunktet tilsier bedømming 2.

Dersom den periodiske kontrollen er utført etter en tidligere kontrollinstruks skal man legge kontrollinstruks versjon 4.0 til grunn ved etterkontroll der denne har lempeligere krav enn den kontrollinstruksen som ble benyttet ved hovedkontrollen.

Kontroll av lisensiert rallybil

Ved kontroll av lisensiert rallybil skal det ikke ilegges mangelmerknad for ombygginger/endringer som normalt ville utgjort mangelmerknad på andre kjøretøygrupper. Det skal heller ikke utføres avgassmåling og støymåling. Utover dette skal kjøretøyet likevel prøvekjøres og det skal gjennomføres en full periodisk kontroll. Bilen skal fremstilles med dekk med mønster. Rallypigg tillates ikke.

Et vilkår for denne praksisen er at det fremvises lisens for rally/hastighetsløp, denne må senest være for foregående år. Dersom lisens ikke kan fremvises skal det likevel utføres kontroll som for lisensiert rallybil, men det ilegges mangelmerknad på kontrollpunkt 10.1 med kommentaren «Lisens for rally/hastighetsløp må fremlegges grunnet ombygginger».

Retningslinjer for kontroll av helt spesielle kjøretøytyper

For helt spesielle kjøretøytyper der det på en enkel/rask måte ikke er praktisk mulig å gjennomføre enkelte kontrollpunkter, slik de er beskrevet i kontrollmetoden, skal det i stedet gjøres en visuell kontroll. Dersom man ved kontroll av slike helt spesielle kjøretøytyper må avvike fra bruk av pliktig kontrollutstyr, skal det gjøres en funksjonsprøving i den grad det er praktisk gjennomførbart uten demontering og/eller vesentlig tidsbruk.

Med helt spesielle kjøretøytyper menes eksempelvis tunge tilhengere med fire tvillinghjul per aksel, og større/svært brede mobilkraner.

I slike tilfeller skal det legges inn en beskrivende kommentar i innrapporteringsløsning til Statens vegvesen.

Kontrollpunkter

0. IDENTIFIKASJON AV KJØRETØYET

0.2. Kjøretøyets understellsnummer/serienummer

Krav til innpreget understellsnummer

For enkelte kjøretøy skal det ikke utgjøre mangelmerknad dersom innpreget understellsnummer ikke kan påvises.

Dette omfatter følgende tilfeller:

- Kjøretøy registrert i Norge før 31. desember 1969
- Vognkortmerknad beskriver at kjøretøyet er registrert etter kjøretøyforskriften § 1-15, og kjøretøyet er registrert i Norge før 1. juni 2008
- Vognkortmerknad beskriver at kjøretøyet er registrert som bevaringsverdig kjøretøy, og kjøretøyet er 30 år og eldre
- Vognkortmerknad beskriver at kjøretøyet er godkjent uten innpreget understellsnummer

Vi presiserer at det uansett utgjør mangelmerknad dersom man ikke kan påvise innpreget understellsnummer i tilfeller der det er beskrevet i vognkort at understellsnummer er innpreget. Det samme gjelder dersom kontrolløren/kontrollorganet har kjennskap til at kjøretøytypen er levert med innpreget understellsnummer fra fabrikant.

For alle øvrige kjøretøy utgjør det mangelmerknad dersom innpreget understellsnummer ikke kan påvises.

Nærmere om elektronisk avlesning av understellsnummer for Euro 5 og nyere

Kjøretøyets understellsnummer er lagret i ulike styreenheter avhengig av kjøretøytype. Kontrollen foretas ved å avlese det første understellsnummeret som fremkommer ved tilkobling av diagnoseutstyr.

1. BREMSEANLEGG

1.1.11. Bremseserør

Uttrykket «bremseserør» dekker også nylonrør der slike er montert.

Dersom man med sikkerhet kan si at det er montert kobberbremseserør skal avstanden mellom klamringene ikke overstige 25 cm. Dette gjelder ikke dersom det er montert kobbernikkelrør. Det aksepteres da gjenbruk av originale festepunkter.

1.1.12 Bremseslanger

Det skal som utgangspunkt ikke ilegges mangelmerknad for montering av stålomspunnede bremseslanger som åpenbart er fabrikkproduserte med pressede koblinger og der fabrikantens merking er synlig. Det vil si der slangen har rett merking fra pressverktøyet og/eller på en merkehylse på slangen.

Bremseslanger med skrudde koblinger og/eller manglende merking utgjør mangelmerknad, dette anmerkes under kontrollpunkt 1.1.21, mangelmerknad e) Feilaktig reparasjon eller endring av komponent.

Bremseslanger mellom bil og henger på tunge kjøretøy med trykkluftmekaniske bremseslanger (gummislanger og spiralslanger)

Den fleksible forbindelsen mellom bil og henger skal være merket med DIN eller SAE standarder for det aktuelle bruksområdet. (Gummislanger er blant annet merket med DIN 74310 eller SAE J1402, spiralslanger er blant annet merket med DIN 74323 eller SAE J844)

Det skal ikke ilegges mangelmerknad ved skjøtet bremseslange mellom bil og henger på tunge kjøretøy med trykkluftmekaniske bremseslanger, forutsatt at slangene er riktig merket og skjøtingen er utført ved bruk av nipler som er laget for dette. Etter en skjøting/reparasjon skal slangene fremdeles være beskyttet og være montert på en måte som ikke utsetter disse for utilsiktet mekanisk belastning under normal drift.

Det kan brukes slanger etter andre standarder når disse minst tilsvarende DIN/SAE for det aktuelle bruksområdet.

Feilaktig skjøting/reparasjon anmerkes med mangelmerknad h) Feilaktig reparasjon eller modifisering.

1.2.1. Ytelse driftsbremse

Ved kontroll av skjevhet må det benyttes pedaltrykksmålert dersom det er nødvendig å gjennomføre kontrollen ved å kjøre et hjul om gangen i bremseprøveren.

1.4.1. Ytelse – parkeringsbremse

Kontrollpunktet tar for seg skjevhet/manglende bremsevirkning eller at parkeringsbremsen henger på, altså kontroll av parkeringsbremsens funksjon uten å vurdere om parkeringsbremsen har god nok virkning til å holde kjøretøyet i ro.

1.4.2. Virkning – parkeringsbrems

Kontrollpunktet tar for seg om det er tilstrekkelig bremsevirkning i parkeringsbremsen i henhold til kravene, altså om parkeringsbremsen klarer å holde kjøretøyet i ro i en bakke med bestemt helling.

Mangelmerknad skal bedømmes med 3 dersom bremsevirkningen er 50 % lavere enn kravet for kjøretøytypen. Det vil eksempelvis si at dersom kravet til kjøretøytypen er at det skal holdes i ro i en helning på 16 %, skal feilen bedømmes med 3 dersom bremsevirkningen ikke er tilstrekkelig til å holde kjøretøyet i ro i en helning på 8 %.

1.8. Bremsevæske

Det er kokepunktet på bremsevæske fra kjøretøyets beholder som skal kontrolleres, ved fysisk koking av en prøve av bremsevæsken. Kontroll av kokepunkt skal ikke utføres dersom det medfører demontering utover enkle deksler/luker for å komme til beholderen. Kontrollen skal heller ikke utføres dersom det ikke lar seg gjøre å få ut en bremsevæskeprøve av beholderen.

Enkelte eldre kjøretøy benytter silikonbremsevæske. Dersom det er benyttet silikonbremsevæske (DOT 5) på kjøretøyets bremseanlegg, trenger man ikke å utføre kontroll av kokepunkt.

2. STYRING

2.1.3 Styremekanismens tilstand

Ved vurdering av støvmansjetter skal det ilegges mangelmerknad l) dersom det er hull i mansjetten (mulighet for inntrengning av fremmedlegemer/væske). Mangelmerknad n) ilegges ved større hull/flenger.

2.1.5. Servostyring

Dersom beholder for servoolje ikke er gjennomiktig skal oljenivået kontrolleres ved bruk av peilepinne i påfyllingslokk eller lignende dersom kjøretøyet har slik innretning, forutsatt at kontrollen kan gjøres ved bruk av enkle fremgangsmåter uten å benytte verktøy.

2.2.1. Rattets tilstand

Løst grep på rattkrans utgjør ikke mangelmerknad forutsatt at det ikke påvirker sikker manøvrering av kjøretøyet.

Dersom det er montert rattkule utgjør dette mangelmerknad g), forutsatt at det ikke finnes vognkortmerknad som beskriver at rattkule er godkjent.

3. SIKT

3.3. Speil

Ved kontroll av utvendig speil skal man ikke kontrollere om speilene er ettergivende forutsatt at speilene fremstår som originale og åpenbart er konstruert som ettergivende.

Dersom det er åpenbart at speilene ikke er ettergivende, anmerkes dette med mangelmerknad b).

3.4. Vindusvisker frontrute

Mangelmerknad h) knyttet til selvparkering skal ikke ilegges dersom fører på en enkel måte kan få parkert vinduspusser i riktig posisjon ved bruk av bryter til vinduspusser.

4. LYKTER, REFLEKSINNRETNINGER OG ELEKTRISK UTSTYR

Defekte dioder i andre lamper enn hovedlykter

Ved defekte dioder skal det gjøres en skjønnsmessig vurdering med tanke på om lyset fra lykten åpenbart er for svakt som følge av at mange av diodene er defekte. Som hovedregel anses lyset som for svakt dersom mer enn 1/3 av diodene ikke virker, men for enkelte kjøretøy kan lyset være tilstrekkelig sterkt også dersom mer enn 1/3 av diodene ikke virker.

Merk at dette ikke gjelder hovedlykter.

4.1. Hovedlykter

Det skal ikke ilegges mangelmerknad for montering av LED-lyskilde ("LED-pærer") i hovedlykter for kjøretøy som i utgangspunktet er levert med annen form for lyskilder (eks. halogen), forutsatt at det fremvises typegodkjenningspapirer på LED-pærene.

Dersom godkjenningspapirene ikke inkluderer informasjon om at pærene er kompatible med det aktuelle kjøretøyet, må det i tillegg fremvises dokumentasjon som beskriver at LED-pærene passer til kjøretøyet (kompatibilitetsliste eller lignende).

Hvis nødvendig dokumentasjon ikke fremvises skal det ilegges mangelmerknad for at lykt og lyskilde ikke er kompatible. Mangelmerkningen kan utkvitteres/godkjennes ved etterkontroll ved fremvisning av kjøretøyet med nødvendig dokumentasjon.

Lysbilde skal kontrolleres også i tilfeller der LED-pærer er montert.

4.1.6. Hovedlykter – lyktespyler

Merk at enkelte kjøretøy med blant annet LED og Xenon er levert fra fabrikk uten lyktespyler og dermed er godkjent uten lyktespyler

4.10. Elektrisk forbindelse mellom motorvogn og tilhenger

Det skal ikke ilegges mangelmerknad for defekt lokk til tilhengerkontakt.

Det skal ikke ilegges mangelmerknad dersom trekkende kjøretøy ikke har påmontert elektrisk forbindelse («tilhengerkontakt») til tilhenger.

Kontroll av elektrisk forbindelse skal ikke gjøres dersom det krever aktivering av inn/utsvingbart tilhengerfeste.

4.12. Ikke obligatoriske lykter

Følgende krav gjelder for ekstra fjernlys:

Antall – Fritt antall lykter for ekstra fjernlys.

Lysstyrke – Det er ingen begrensning til maksimal tillatt lysstyrke.

Plassering – Lykter for ekstra fjernlys må plasseres symmetrisk i forhold til bilens langsgående senterlinje.

Merking – Lyktene skal tilfredsstillende kravene til merking i forhold til bilens årsmodell.

Bryter – Det er ikke krav til egen bryter for ekstra fjernlys

(Når det skiftes til nærllys, skal alle fjernlys slukke)

Det er ikke krav om parvis montering.

Det skal ikke ilegges mangelmerknad for fjernlys montert bak grill, forutsatt at bilens originale fjernlys er intakt og fungerende (minimumskrav til fjernlys er tilfredsstillende).

Fjernlys montert på tak (inkl. bøyler mm.) er tillatt såfremt monteringen ikke medfører refleksjon for fører når lysene er i bruk.

Ulovlige lykter

Ulovlige lykter (lykter montert i strid med regelverket) utgjør mangelmerknad a. Dette gjelder selv om slike lykter er permanent bortkoblet. Slike lykter er ikke regulert som obligatoriske eller ikke-obligatoriske lykter i ECE 48.

Eksempelvis vil blålys som er montert på bil som ikke er godkjent som utrykningskjøretøy anses som ulovlig lykt, det samme gjelder lys montert under kjøretøyet («showlys»).

4.2.3 Parklys/baklys/kjørellys/markeringslys – samsvar med kravene

Sidemarkeringslys:

For alle kjøretøy unntatt semitrailer skal det ilegges mangelmerknad dersom den fremste lykten er mer enn 3 meter fra fronten på kjøretøyet. For semitrailer, skal det ilegges mangelmerknad dersom den fremste lykten er mer enn 4 meter fra fronten på kjøretøyet.

Utgangspunktet i kjøretøyteknisk regelverk er at avstanden mellom påfølgende sidemarkeringslys skal være maksimalt 3 meter. 4 meters avstand aksepteres egentlig bare unntaksvis for kjøretøy som grunnet sin konstruksjon gjør det er umulig å oppfylle kravet om maksimalt 3 meters avstand. Oppfølging av unntaksbestemmelsen skjer av Statens vegvesen ved utekontroll eller ved teknisk kontroll i hall.

Når det gjelder påfølgende sidemarkeringslys skal det ved periodisk kontroll ilegges mangelmerknad først dersom avstanden mellom lyktene er mer enn 4 meter. Dette for å ha en forenklet vurdering ved PKK.

Ny tekst i ECE 48, punkt 6.18.4.3 (vår uoffisielle oversettelse):

Minst én sidemarkeringslykt skal være montert på den midterste tredjedelen av kjøretøyet, den fremste sidemarkeringslykten skal ikke være lenger enn 3 meter fra fronten (4 meter for semitrailere).

Avstanden mellom tilstøtende sidemarkeringslykter skal ikke overstige 3 meter. Dersom kjøretøyet konstruksjon, utforming eller driftsmessige bruk gjør det umulig å oppfylle dette kravet, kan avstanden økes til 4 meter.

Avstanden mellom den bakerste sidemarkeringslykten og kjøretøyetets bakre del skal ikke overstige 1 meter.

For kjøretøy som ikke er lengre enn 6 meter og for understell med førerhus er det tilstrekkelig å ha en sidemarkeringslykt montert innenfor den første tredjedelen og/eller innenfor den bakerste tredjedelen av kjøretøyet.

For M1-kjøretøy med en lengde som overstiger 6 meter, men som ikke overstiger 7 meter, er det tilstrekkelig at det er montert én sidemarkeringslykt ikke lenger enn 3 meter fra fronten og én innenfor den siste tredjedelen av kjøretøyetets lengde.

5. AKSLER, HJUL, DEKK OG HJULOPPHENG

5.2.2. Felg

Innpress

Ved kontroll av felgenes innpress skal det som utgangspunkt ikke ilegges mangelmerknad dersom sporvidden er endret med inntil 15 mm. Det vil si at felgenes innpress som utgangspunkt kan være endret med inntil 7,5 mm uten at det skal ilegges mangelmerknad.

Dokumentasjon på endring av innpress skal ikke kontrolleres som en del av PKK. Når man beregner den maksimalt tillatte endringen (grensen for ileggelse av mangelmerknad ved PKK) skal det tas utgangspunkt i opplysninger fra kjøretøyfabrikanten. Opplysninger fra kjøretøyfabrikanten kan være i form av enten data fra Statens vegvesen, dokumentasjon/bekreftelse fra fabrikant, opplysninger i COC/typegodkjenning, original klistrelapp på kjøretøyet eller informasjon i instruksjonsbok hvor det tydelig kommer frem alternativ innpress for aktuell modell.

Eksempel: Dersom det for et konkret kjøretøy er oppgitt alternative innpress der laveste verdi er angitt som 40 og høyeste er angitt som 50, vil det utgjøre mangelmerknad ved PKK dersom innpress er mindre enn 32,5 eller høyere enn 57,5.

En forutsetning for denne praksisen er at plassforholdene i hjulhuset fremdeles er tilstrekkelige slik at dekk og/eller felg ikke kommer i kontakt med kjøretøydetaljer ved fullt styreutslag og/eller maksimale fjæringsbevegelser.

En forutsetning er også at kravene til skjerming av hjul for aktuell kjøretøytype fremdeles er oppfylt.

Det skal ilegges mangelmerknad dersom sporvidden er endret mer enn 15 mm og/eller dersom forutsetningene som nevnt ovenfor ikke er oppfylt.

Spacer

Det skal ikke ilegges mangelmerknad ved bruk av godkjente spacere. For spacere som ikke er godkjent i vognkort skal det medfølge dokumentasjon på at de påmonterte spacerne er av godkjent type for det aktuelle kjøretøyet av teknisk prøveinstans. Det er kjøretøyeier sitt ansvar å sikre at monteringsvilkår i dokumentasjonen er oppfylt.

Det skal kontrolleres at spacere er merket i samsvar med dokumentasjon eller opplysninger i vognkort, der dette er mulig uten avmontering av hjul og/eller andre komponenter.

Merkingen er ofte lesbar gjennom felgenes hull/eiker.

Ved bruk av godkjente spacere skal tykkelsen på disse hensyntas når man vurderer endret sporvidde/innpress.

5.2.3. Dekk

Mønsterdybde måles i hoveddrillene i de midterste $\frac{3}{4}$ av slitebanens bredde og rundt dekkets omkrets, bortsett fra der det er plassert slitasjevarslere.

Dekkenes lastindeks og hastighetsindeks skal tilfredsstillende kjøretøyets tekniske spesifikasjoner (største tillatte akselvekter og topphastighet).

Det er viktig å merke seg at kjøretøy i vognkort kan være oppgitt med lastindeks og hastighetsindeks i samsvar med dekkene som var montert på kjøretøyet fra fabrikk, og at dette ikke nødvendigvis er minimumskravet. Det kan også være forskjell i krav til lastindeks foran og bak mens det i vognkort er oppgitt samme lastindeks på begge aksler. Dersom dekkene ikke tilfredsstiller spesifikasjonene i dekk-rubrikken i vognkortet, må man derfor kontrollere dekkenes merking opp mot største tillatte akselvekter og topphastighet før det eventuelt ilegges mangelmerknad.

Det skal heller ikke ilegges mangelmerknad dersom kjøretøyet ikke har påmontert «C» merkede dekk der slik merking fremgår av vognkort, såfremt dekkets lastindeks er tilstrekkelig i forhold til største tillatte akselvekt. Topp hastigheten som er angitt under kjøretøyopplysninger på vegvesen.no på de fleste nyere biler, kan legges til grunn ved kontrollen når det gjelder hastighetsmerking. Merk at ved maks. hastighet over 210 km/t må det tas hensyn til at dekkenes bæreevne kan bli redusert. Dette avhengig av hastighetsindeksen.

Se for øvrig utfyllende informasjon i STRO-dekkhåndbok.

Nærmere om vinterdekk

Kontrollorgan kan nekte å utføre kontroll dersom kjøretøyet har påmontert ulovlige dekk, eksempelvis påmontert piggdekk utenfor den tillatte perioden.

Hvis kontrollorganet velger å gjennomføre kontrollen skal det ilegges mangelmerknad dersom kjøretøy fremstilles til kontroll med piggdekk utenfor perioden der piggdekk er tillatt.

Det skal også ilegges mangelmerknad dersom kjøretøy som har krav til vinterdekk av typen «3 peak mountain snowflake» på drivaksler og fremre styreaksler fremstilles til kontroll uten slike dekk i perioden 15. november til og med 31. mars. Merk at det er et unntak fra krav til slik merking dersom kjøretøyet benytter piggdekk av typen «Mud and snow» produsert i tidsrommet uke 40/2017 til og med uke 40/2019 (angitt på dekkets side). Se nærmere informasjon på våre [nettsider](#).

Merk at kjøretøy – både motorvogn og tilhenger – som brukes «i anleggsarbeid og til og fra slike anlegg» er fritatt fra kravene til vinterdekk. Det vil si at slike kjøretøy ikke trenger å ha 3 peak mountain snowflake-dekk på drivhjul og fremre styrehjul, og M+S-merkede dekk på øvrige hjul. Grunnregelen i bruksforskriften § 1-4 nr. 2 første ledd om at et kjøretøy ikke må brukes uten at det er sikret tilstrekkelig veggrep i forhold til føret, gjelder uansett. Ved periodisk kontroll skal det likevel ilegges mangelmerknad for alle kjøretøytyper med

krav til slike dekk som fremstilles uten. Dette med mindre eier uoppfordret ved levering av kjøretøyet til kontroll påpeker at kjøretøyet ikke har krav til slike dekk grunnet anleggstrafikk og at påmonterte dekk er spesielt tilpasset denne bruken (ekstra motstandsdyktige). Ved etterkontroll kan slik mangelmerknad slettes/utkvitteres dersom eier hevder at kjøretøyet benyttes til anleggstransport.

Tilhengere med tillatt totalvekt under 3500 kg (O1 og O2)

Dekkene skal være nyere enn 6 år, regnet fra produksjonstidspunktet som dekkfabrikanten har angitt på dekket. Det skal derfor ilegges mangelmerknad d) dersom ett eller flere dekk er eldre enn seks år (regnet fra produksjonsuke/år til inneværende uke/år). Eksempelvis betyr det at dekk som er merket med produksjonsdato 0916 skal ilegges mangelmerknad dersom kontrollen utføres fra og med uke 10 i 2022.

Dekkene må også ha hastighetsmerking for minimum 120 km/t.

Disse kravene gjelder uavhengig av om tilhengeren er godkjent for Tempo 100 eller ikke. Årsaken er at formålet med PKK av tilhengere som ikke er godkjent for Tempo 100, er at eier ønsker slik godkjenning.

5.3.4. Opphengskuler og foringer

Ved vurdering av støvmansjetter skal det ilegges mangelmerknad c) dersom det er hull i mansjetten (mulighet for inntrengning av fremmedlegemer/væske). Mangelmerknad e) ilegges ved større hull/flenger.

6. UNDERSTELL OG UNDERSTELLSUTSTYR

6.1.2. Eksosrør og lyddempere

Kontrollen inkluderer også eksosrør fra tilleggs-varmer.

Eksoslekkasje fra innsprøytningsdyser er også omfattet av dette kontrollpunktet.

6.1.4. Støtfangere, sidehinder, og underkjørings-hinder

En del kjøretøy har fått innvilget unntak for underkjøringshinder og/eller sidehinder ved utføring av spesielle oppdrag (eksempelvis asfaltering). Disse kjøretøyene skal fremvises til kontroll med underkjøringshinder og sidehinder påmontert, og det skal ilegges mangelmerknad dersom kjøretøyet fremstilles for kontroll uten utstyret påmontert.

Merk at det ovenstående ikke gjelder dersom vognkortmerknad beskriver at kjøretøyet er godkjent uten underkjøringshinder og/eller sidehinder.

6.1.6. Koplings- og slepeinnretninger (inkl tilhengerfeste)

En del el-biler kan ha montert tilhengerfeste selv om kjøretøyet ikke har lov til å trekke tilhenger. Dette skal ikke utgjøre mangelmerknad. Slike forhold følges opp i utekontrollen.

Indikator for tilhengerfeste på tunge kjøretøy

Motorvogn med tilhengerfeste av typen bolt/dragøye eller svingskive, som kobles sammen ved å rygge i lås, skal ilegges mangelmerknad u) dersom indikator ikke fungerer eller

indikerer feil. Dette gjelder den obligatoriske indikatoren på selve tilhengerkoblingen. Dersom indikatoren mangler skal det ilegges mangelmerknad t).

Fjernbetjent tilkobling på tunge kjøretøy

Fjernbetjent tilkobling er når tilhengerkoblingen kan betjenes fra siden på bilen eller førerhuset, og ikke direkte på selve tilkoblingen. Kjøretøy med fjernbetjent tilkobling registrert første gang fra og med 15. september 2012 skal ha fjernindikator. Det skal ilegges mangelmerknad u) dersom indikator ikke fungerer eller indikerer feil, og mangelmerknad t) dersom fjernindikator ikke er montert.

For kjøretøy registrert før 15. september 2012 er kravet at fjernbetjent tilhengerkobling skal være lett og sikker å betjene og sikker mot utilsiktet utløsning, det betyr at det må være en indikator (se avsnitt om indikator ovenfor).

Inn/utsvingbart hengerfeste

Det skal ikke gjøres funksjonstest av inn/utsvingbart hengerfeste, dette gjelder både ved elektrisk og ved manuell sving.

6.1.7. Drivverk

Ved vurdering av støvmansjetter skal det ilegges mangelmerknad k) dersom det er hull i mansjetten (mulighet for inntrengning av fremmedlegemer/væske). Mangelmerknad m) ilegges ved større hull/flenger.

6.2.6. Andre seter

Flerbruksbiler (biler med seter på hurtigkobling for rask ut-/innmontering) skal kontrolleres slik de fremstår ved kontrollen. Det skal ikke ilegges mangelmerknad for seter med hurtigkobling som ikke er montert på kontrolltidspunktet, man kontrollerer de setene og bilbeltene som er i bilen på kontrolltidspunktet. Dersom bilbeltene og/eller beltelåsene er integrerte i setene som er utmontert, får man heller ikke kontrollert disse. Dersom bilbeltene og/eller beltelåsene er fastmontert i selve kjøretøyet, skal disse kontrolleres selv om setene ikke er innmontert. Forutsetningen for denne praksisen er at kjøretøyet fremstår som et flerbrukskjøretøy med hurtigkoblinger for seter mv. og at festene for de utmonterte setene i kjøretøyet er intakte.

Dersom man avdekker at festepunktene for slike seter er fjernet og/eller at det er montert innretninger i kjøretøyet som blokkerer festepunktene, anses dette som en permanent reduksjon av antall sitteplasser. Kjøretøyet skal da anses som ombygd og det skal ilegges mangelmerknad på kontrollpunkt 10.1.

7. ANNET UTSTYR

Kontroll av bilbelter

Ved kontroller er det avdekket en del feil på bilbelter i buss. Vi vil derfor presisere at alle bilbelter skal kontrolleres for alle kjøretøytyper.

Det skal ikke ilegges mangelmerknad grunnet uleselig merking av bilbelte (slitt merkelapp mv.). Dette forutsetter at beltet fremstår som å være av godkjent type.

7.2. Brannslukker

Det skal ikke undersøkes nærmere hvem som har utført kontroll av brannslukker i forbindelse med merke for siste kontrolldato. Det skal med andre ord kun kontrolleres om apparatet er merket med at det er kontrollert for mindre enn 12 måneder siden.

7.14. eCall

Kontrollpunktene for eCall gjelder kun for kjøretøy av typene M1 og N1 registrert første gang fra og med 31. mars 2018.

Når det gjelder mangelmerknad for at systemet mangler, skal dette kun ilegges for kjøretøy som er typegodkjent i henhold til 2018/858. Disse kjøretøyene vil ha 2018/858 som en del av sitt typegodkjeningsnummer. For typegodkjente kjøretøy finnes typegodkjeningsnummer på identifikasjonsplate, eller i vognkortet.

8. SKADEVIRKNINGER

8.2.1.2 og 8.2.2.2. Måling av utslipp

Dersom det er sterk mistanke om at DPF (dieselpartikkelfilter) eller katalysator er fjernet og/eller motorstyring er manipulert, skal det gjennomføres måling av kjøretøy med avgassklasse EU-5 og nyere selv om det ikke registreres feilkoder når OBD systemet kontrolleres med diagnoseutstyr.

Dersom DPF (dieselpartikkelfilter) eller katalysator er fjernet utgjør dette i tillegg mangelmerknad på kontrollpunkt 8.2.1.1 for bensinmotor eller 8.2.2.2 for dieselmotor.

8.2.3.1 Avgass generelt og motorgange

Det skal ikke ilegges mangelmerknad dersom OBD-feilindikator indikerer feil eller feilfunksjon for;

- Kjøretøy klassifisert som M1 og N1 med bensinmotor, registrert før 1. januar 2002
- Kjøretøy klassifisert som M2, M3, N2, N3 med bensinmotor, registrert før 1. januar 2007
- Kjøretøy med dieselmotor, registrert før 1. januar 2007

Bakgrunnen er at vi erfarer at eldre egendiagnosesystemer kan varsle om feil som ikke har tilknytning til motorstyringssystem og/eller varsle om feil som ikke er reelle. Datogrensene er satt med utgangspunkt i når det absolutte kravet til OBD-system trådte i kraft for kjøretøytypene. Merk at resten av kontrollpunktet likevel skal kontrolleres (motorgange og røyk mv.).

10.1 Forevisning for trafikkstasjon

Hvilke typer mangelmerknader kan kontrollorgan utkvittere ved etterkontroll

Det er beskrevet i kontrollinstruksen at dersom vilkår for mangelmerknad på kontrollpunkt 10.1 ikke lengre er til stede, kan mangelmerknaden utkvitteres av kontrollorganet ved etterkontroll. Dette gjelder kun forhold der kontrollorganet med sikkerhet kan si at vilkåret ikke lengre er til stede. Eksempel på slike forhold er mangelmerknad på senking av kjøretøy som ikke er godkjent i vognkort. Her kan mangelmerknaden utkvitteres dersom kjøretøyet fremstår tilbakestillt til original utførelse og tilbakestillingen ikke har medført noen feil som ville utgjort en mangelmerknad ved periodisk kontroll. Et annet eksempel er mangelmerknad på frontbøyle/kufanger av ikke-godkjent type, der denne er fjernet fra kjøretøyet når det fremstilles for etterkontroll.

Når det gjelder forhold der man ikke med sikkerhet kan si om vilkår for mangelmerknaden fremdeles er til stede eller ikke, skal kjøretøyet forevises for trafikkstasjon. Slike forhold kan altså ikke utkvitteres/godkjennes av kontrollorgan. Dette gjelder eksempelvis mangelmerknad knyttet til effektøkning eller endring av utstyr for begrensning av avgassutslipp (herunder blant annet fjernet partikkelfilter). For slike forhold krever Statens vegvesen ytterligere dokumentasjon på at kjøretøyet er tilbakestillt og kjøretøyet må derfor fremstilles for trafikkstasjon.

Færre sitteplasser enn i vognkort

Det skal ilegges mangelmerknad dersom kjøretøyet har færre sitteplasser enn det som fremkommer av vognkortet. Unntatt fra dette er flerbruksbiler (biler med seter på hurtigkobling for rask ut-/innmontering) som beskrevet for kontrollpunkt 6.2.6.

Endringslogg

Dato	Versjon	Endring
01.02.2022	4.0	Dokument opprettet. Merk at en del punkter fra veileder til tidligere kontrollinstruks nå er tatt inn i selve kontrollinstruksen. Nye forklaringer i forhold til tidligere kontrollinstruks er markert i venstre marg.
04.02.2022	4.1	Beskrivelse av etterkontroll der hovedkontrollen ble utført etter en tidligere kontrollinstruks. Ny forklaring er markert i venstre marg i tillegg til endringene i forrige versjon.
11.03.2022	4.2	Presisering for kontrollpunkt 5.2.3, dekk på tilhengere av type O1 og O2. Ny forklaring er markert i venstre marg i tillegg til endringene i forrige versjon.
07.06.2022	4.3	Presisering vedrørende krav om traversjekk. Ny forklaring er markert i venstre marg.
12.09.2022	4.4	Presisering vedrørende avregistrering og kontroll av bremsevæske. Fjernet beskrivelse av utgått overgangsperiode for kontroll av kokepunkt på bremsevæske. Nye forklaringer er markert i venstre marg.
12.09.2023	4.5	Presisering når det gjelder kontrollmetoder som krever to personer og retningslinjer for kontroll av helt spesielle kjøretøytyper. Nye presiseringer for kontrollpunkt 1.1.12, 1.8, 4.10, 6.1.6, 7.2, 8.2.3.1 og 10.1. Nye forklaringer er markert i venstre marg.
03.01.2024	4.6	Beskrivelse av krav og forskrifter, flyttet fra kontrollinstruks til veileder. Ny presisering for kontrollpunktene for eCall, 7.14. Nye forklaringer er markert i venstre marg.
19.01.2024	4.7	Nye presiseringer for kontrollpunkt 5.2.2. Nye forklaringer er markert i venstre marg.
09.02.2024	4.8	Nye presiseringer for kontrollpunkt 2.1.5, 4.1 og 4.2.3. Nye forklaringer er markert i venstre marg.

Statens vegvesen
Pb. 1010 Nordre Ål
2605 Lillehammer

Tlf: (+47) 22 07 30 00

firmapost@vegvesen.no

vegvesen.no

Tryggere, enklere og grønnere reisehverdag